

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

*Г. М. Пилипенко, д. е. н., професор, anparylyp@ukr.net, orcid.org/0000-0003-2091-4320,
І. Ю. Гузенко, к. е. н., доцент, iguzenko1@gmail.com, orcid.org/0000-0003-1693-6260,
НТУ «Дніпровська політехніка»*

Методологія дослідження. Дослідження базується на використанні міждисциплінарної методології для аналізу феномену сучасної глобалізації. Системний підхід застосовано для представлення глобальної економіки як складної, відкритої системи, в межах якої взаємодіють між собою економічні, політичні, правові та соціокультурні складові людської цивілізації. На основі аналізу й синтезу визначено багатоаспектність та багатогранність поняття глобальної економіки, а завдяки методу класифікацій виокремлено теоретико-методологічні підходи міждисциплінарних досліджень глобальних проблем.

Результати. У статті розглянуто сучасні тенденції розвитку світової економіки. Продемонстровано взаємопов'язаність і взаємозалежність країн світу, взаємопроникнення їхніх економік. Показано, що економічні процеси в межах глобальної економіки тісно пов'язані із трансформаціями не тільки економічної, але й політичної, правової, соціальної та соціокультурної сфер функціонування людської цивілізації. Встановлено багатоаспектність феномену глобалізації, що породжує неоднозначність його тлумачення різними авторами.

Новизна. Запропоновано використання міждисциплінарного підходу до дослідження процесів глобалізації. Виокремлено теоретико-методологічні підходи міждисциплінарних досліджень глобальних проблем.

Практична значущість. Встановлення багатоаспектності феномену глобальної економіки та визначення ознак міждисциплінарної методології для його дослідження дозволить отримувати більш досконалу інформацію про закономірності функціонування та сучасні тенденції розвитку світового господарства.

Ключові слова. Глобалізація, глобальна економіка, економічна глобалізація, міждисциплінарна методологія, напрями міждисциплінарної методології.

Постановка проблеми. Системні трансформації ХХ – початку ХХІ століть кардинальним чином змінили економічний, політичний та інституціональний простір, в якому вибудовуються взаємовідносини економічних суб'єктів. Поглиблення процесів інтернаціоналізації привело до розвитку стійких економічних зв'язків між країнами, виходу відтворювальних процесів далеко за межі національних кордонів, що, у свою чергу, посилює взаємозалежність країн. Поряд з цим набули поширення процеси транснаціоналізації, під час яких відбувається взаємопроникнення економік різних країн

через діяльність міжнародних компаній, які є національними за походженням капіталу, але інтернаціональними з огляду на його розміщення. Відкриваючи філії на території інших країн, проводячи операції із злиття й поглинання, приєднуючи тисячі іноземних фірм до глобальних ланцюгів створення вартості транснаціональні корпорації ще більше поглиблюють взаємозалежність між суб'єктами світової економіки і здобувають не тільки ринкову, але й політичну владу.

Необхідність наддержавного регулювання економічних процесів потребувала нових інституціональних утворень, якими

стали міжнародні організації. До виникнення міждержавних інститутів регулювання національні держави завжди мали вирішальний голос у визначенні параметрів взаємодії з іншими державами на міжнародній арені. Саме на національному рівні приймалися основні політичні рішення, що торкалися виробництва, розподілу й використання економічних ресурсів, забезпечувались чітко визначені напрями національної безпеки та підтримувався баланс між економічно ефективним і справедливим розвитком суспільства. На етапі сучасної інтернаціоналізації цей баланс порушується, оскільки виникає невідповідність реальних повноважень між традиційними інститутами прийняття рішень і новими організаціями, які здійснюють контроль над ресурсами й економічними процесами, необхідними для реалізації їхніх регулюючих функцій. На практиці виявляється, що національні держави, з одного боку, делегували значну частину своїх економічних функцій і повноважень міждержавним політичним й економічним органам, а з іншого – самі потрапили під їх регулюючий вплив. Останній проявляється у різних формах і призводить до неоднозначних наслідків [1, с.19].

Прагнення вирішити обмеженість національного і наднаціонального регулювання активізувало діяльність інститутів громадянського суспільства, яке все більше набуває ознак інтернаціонального механізму ініціювання і розповсюдження суспільних змін через формування взаємозв'язку окремих суб'єктів з політичним процесом у межах світового господарства. Саме завдяки функціонуванню інститутів громадянського суспільства формується механізм протидії узурпації економічної і політичної влади окремими суб'єктами міжнародної економіки, реалізація поступу світової спільноти до досягнення глобальних цілей сталого розвитку [2].

Більше того, в сучасному світі зазнають модифікації не тільки економічні й політичні інститути, але й відбувається формування мультикультурного простору, в якому зближуються, проникають одна в одну і збагачуються різні культури в єдиному річищі загальнолюдських цінностей. Ці якісні зміни у взаємодії та взаємозалежності

різних країн і регіонів світу, що поєднали національні економіки, зумовили виникнення нового явища, названого «глобалізацією».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процеси, властиві сучасному світу, є настільки складними і взаємозалежними, що вони виходять за межі виключно економічної системи і охоплюють усі сфери функціонування суспільства. Ця обставина суттєво утруднює дослідження сучасної глобалізації і вимагає пошуку таких методологічних підходів, які б дозволили її вивчати у всій сукупності форм прояву.

Слід зазначити, що у вітчизняній економічній літературі існує певна кількість робіт, яка присвячена методологічним аспектам наукового пошуку у сфері глобалізації. Серед них на особливу увагу заслуговує робота А. Філіпенка, в якій автор пропонує розглядати міжнародну економічну політику як складову глобалізації на чотирьох дослідницьких рівнях, а саме: філософському (містить у собі загальні принципи пізнання і категоріальний устрій науки в цілому), загальнонауковому (охоплює всі теоретичні концепції, що застосовуються до всіх чи більшості наукових дисциплін), конкретно науковому (сукупність методів, принципів дослідження і процедур, що застосовуються в тій чи тій спеціальній науковій дисципліні) та технологічному (набір процедур, що забезпечують отримання достовірного емпіричного матеріалу і його первинну обробку, після якої він може включатись у масив наукового знання) [3, с.6]. Проекція цих методологічних рівнів на систему міжнародної економічної політики дозволила автору стверджувати, що феномен глобальної економіки має розглядатися як складна відкрита система згідно методологічним принципам синергетики.

В. Рокоча, Б. Одягайло, В. Терехов досліджують глобальну економіку як явище багатоманітного світу, який складається з багатьох вимірів. Отже, на думку авторів, для її дослідження важливо сформулювати і використовувати нову методологію, яка заснована не на одному, а де-кількох взаємопов'язаних постулатах: багатомірне мислення – поліцентризм – плюралізм. «Новий методологічний підхід до аналізу світогоспо-

дарських процесів, на думку дослідників, полягає в тому, що, по-перше, типи (моделі) економічних систем неможливо об'єднати в одну загальну модель, по-друге, моделі не виключають і не витісняють одна одну, хоча між ними можуть існувати суперечності: жодна модель не претендує на те, щоб бути єдиною істиною, переважати над іншими, кожна модель пристосована лише до певних обмежених умов, за яких і виявляються її найбільші переваги. Ця особливість методології дозволяє підвищити рівень достовірності дослідження і наблизити останнє до рівня сьогодення. А реалії полягають у формуванні сфери багатоманітності, що пов'язано з глобалізацією світової економіки» [4, с.12]. У якості методології, яка забезпечує виконання поставлених завдань, автори обирають інтегральний підхід, який дозволяє здійснювати системний аналіз сучасного багатоманітного світового середовища [Там само, с.27].

На застосуванні системного підходу до дослідження глобальної економіки наголошує і Т. Кальченко, який розглядає інструментарій глобалістики як міждисциплінарної науки з виділенням технократичного, еколого-популістського та екзистенціально-культурного напрямів її формування. Поряд з цим науковець пропонує методологію системного аналізу транснаціоналізації, яка дозволяє розглянути цей процес як домінування оболонкових і матричних структур організаційної оптимізації ТНК з тенденцією до віртуалізації їхньої діяльності [5].

Поряд з цими фундаментальними роботами варто звернути увагу і на низку праць інших українських науковців, зокрема Кучерук Д., Руденко-Сударєвої Л., Шевчик Б., в яких підіймаються питання теоретико-методологічних підходів дослідження окремих аспектів функціонування глобальної економіки [6-8].

Формулювання мети статті. Метою даної роботи є аналіз існуючих теоретико-методологічних підходів до дослідження феномену глобалізації, обґрунтування методу досліджень сучасної глобалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. В усіх згаданих роботах наголошується на необхідності застосування системного підходу до вивчення глобальних аспек-

тів функціонування сучасної світової економіки, а також використанні тих методологічних підходів, які дозволяють врахувати взаємозалежність її складових та багатоманітність. На наше глибоке переконання, це завдання може бути вирішене виключно у межах міждисциплінарності. Такі комплексні й всеосяжні процеси світового масштабу як глобалізація належить розглядати в межах пізнавальних схем на підставі методологій різних наук і з врахуванням зростаючої ролі ціннісно-культурних чинників міжнародної економічної взаємодії та зовнішньоекономічної діяльності за умов глобалізації.

На цьому зроблено наголос у наших попередніх роботах, де запропоновано для досліджень використання методу системного інтегралізму, в якому на основі інституціонального підходу поєднано наукові досягнення економіки, соціології, антропології, соціальної психології та політології [9, с.75]. Такий підхід утверджує міждисциплінарну методологію і дозволяє дослідити феномен глобальної економіки у всіх її проявах з огляду на економічну, політичну, правову, соціальну та соціокультурну сфери функціонування людської цивілізації. При цьому глобальну й глобалізовану економіку доцільно розглядати як сферу взаємодії (протиборства й конвергенції) цінностей, оскільки міжнародно-економічна взаємодія і зовнішньоекономічна діяльність мають свої ціннісні мотиваційні комплекси, які спрямовують їх за умов глобалізації або ж нею й породжуються. Загалом, йдеться про теоретико-методологічну спробу розглянути увесь процес (глобалізації) під кутом зору одного з його аспектів (ціннісного). Нарешті, зазначена «аксіологія глобалізації» може стати органічною і важливою частиною інтердисциплінарного комплексу «глобалістики» [10, с.25].

Звернення під таким кутом до проблем глобалізації дозволяє зробити висновок про те, що саме багатоаспектність цього феномену породжує його неоднозначність тлумачення. Відтак, сьогодні термін «глобалізація» вживається в досить широкому сенсі. Перш за все, під цим поняттям в основному розуміють посилення взаємозалежності держав. Як виявилось, глобалізація справляє

трансформувальний вплив на всі базові структури та цінності цивілізації, тобто це новий всесвітній процес соціальних перетворень. При цьому глобалізація – явище багатогранне, тому її слід розглядати як комплекс трансформаційних процесів, що охоплюють різні сфери світового співтовариства. Іншими словами, глобалізація – це всеохоплюючий процес трансформації всього світового співтовариства у відкриту цілісну систему інформаційно-технологічних, фінансово-економічних, суспільно-політичних, соціально-культурних взаємозв'язків і взаємозалежностей.

Термін «трансформація» означає кількісні зміни та якісні перетворення, зумовлені складною взаємодією зовнішніх і внутрішніх факторів розвитку. Як відомо, синтез елементів розвитку народжує нову якість, тому в суспільних науках термін «трансформація» став активно використовуватися для опису якісних змін і появи нової властивості. Використання поняття «глобальні трансформації» відбулося одночасно із переходом до новітнього етапу глобалізації, коли наростання хвилі глобальних потоків і взаємозв'язків якісно змінило (трансформувало) основні форми соціальної діяльності – політичної, економічної та культурної. Сучасні системні трансформації надають глобалізації нової якості – з тенденції вона перетворюється на всепоглинальний процес, який зосереджує в собі політичні, економічні, соціальні, екологічні, науково-технологічні та інші складові, серед яких центральною складовою виступає економічна.

Економічна домінанта в процесі глобалізації не тільки не виключає, але й передбачає міждисциплінарний підхід у дослідженні та аналізі згаданого явища, оскільки господарський процес пронизує всі аспекти людського буття, при цьому зміни в економічній сфері неминуче відображаються на всіх сферах соціального життя – політичних, культурних, екологічних, на розвитку науки тощо. Своєю чергою, зміна характеру розвитку в цих сферах впливає на перебіг глобалізаційних процесів у світовому господарстві.

Перше, що слід зробити, підходячи до розгляду глобалізації як до об'єкта міждис-

циплінарного дослідження, – поставити перед собою питання, що ж таке глобалізація, які сутнісні риси цього багатогранного й складного феномена входять у коло інтересів наукових шкіл економіки, соціології, історії, політології, теорії міжнародних відносин, а також міжнародних організацій. З безлічі визначень глобалізації та її різних проявів (наприклад, поданих у табл. 1) найбільш важливими є ті, де говориться про зміну характеру світової економіки, яка з фрагментарного стану сукупності національних господарств перетворюється на цілісне утворення, що потребує адекватного управління.

Перевага розгляду певних аспектів процесу глобалізації (економічних, соціальних, культурних, технологічних, екологічних) зовсім не виключає вивчення також інших її складових. Наприклад, просто неможливо уявити відокремлену від соціальної взаємодії економічну діяльність людини. Відомо, що саме розвиток нових технологій закладає фундамент практично безмежного поширення економічної взаємодії. Своєю чергою, це зумовлює контакти між представниками суттєво відмінних одна від одної культур. Цю відмінність економічні суб'єкти помічають саме тому, що господарська взаємодія набуває глобальних масштабів. Всі знають, що вплив людини на зовнішнє середовище, який невинно зростає в міру активізації її господарської діяльності, породжує екологічні проблеми. Отже, обмежувати дослідження тільки сферою однієї наукової дисципліни – це означає погіршувати їхню якість, зробити неповними, не забезпечити адекватності отримуваних результатів. У цих умовах потрібне поєднання зусиль дослідників, які працюють у суміжних наукових галузях. І тоді в центрі уваги опиняються різні аспекти діяльності людини, що стосуються глобальної господарської взаємодії.

Варто зауважити, що мова йде саме про господарську, а не економічну взаємодію. Бо перше виходить далеко за рамки виробничих або товарно-грошових відносин. І в цьому контексті міждисциплінарний дискурс глобальних досліджень, долучення до них науковців, які вивчають соціологічні, культурологічні, антропологічні, історичні,

правові, філософські, технологічні, екологічні аспекти згаданої взаємодії, лише підтверджує той факт, що правильне розуміння сутності процесів, які відбуваються в сучас-

ному глобалізованому світі, неможливе, якщо спиратись тільки на теоретичні концепти «людини економічної».

Таблиця 1

Глобалізація як багатогранний і складний феномен

Глобалізація	Нова ситуація, яка характеризується розширенням можливостей для зв'язків й обмінів у всесвітньому масштабі, що робить можливою побудову «світової системи» <i>Форум тисячоліття ООН</i>
	Серія вимірів, що емпірично фіксуються, різнорідних, але поєднаних логікою перетворення світу в єдине ціле <i>Роланд Робертсон</i>
	Вільна комбінація угод про свободу зовнішньої торгівлі, Інтернету й інтеграції фінансових ринків, що стирають рамки та поєднують світ у цілісне, прибуткове, але жорстке місце небаченого досі конкурентного тиску <i>Томас Фрідман</i>
	Процес злиття калюж, ставків, озер і морів в один глобальний господарський океан, який маленьку одиницю піддає дії цунамі економічної конкуренції замість дії, як це було колись, дрібних хвиль, а також регулярних припливів і відпливів <i>Ганс-Петер Мартін, Харольд Шуман</i>
	З одного боку – об'єктивний закономірний процес, а з іншого – штучне насильницьке явище, що розвивається під тиском економічно потужних держав, й особливо ТНК, для вирішення власних проблем і реалізації егоїстичних інтересів у глобальному середовищі <i>Антон Філіпенко</i>
	Процес, що виводить цивілізацію на вищий рівень розвитку із системною інтернаціоналізацією умов та сфер людської життєдіяльності <i>Дмитро Лук'яненко</i>

Можна виокремити кілька підходів до міждисциплінарних досліджень глобальних проблем. Перший підхід включає роботи, присвячені визначенню філософсько-методологічних засад дослідження глобалізації. Серед них можна назвати публікації У. Бека, А. Гальчинського, Г. Задорожного, Е. Райнерта, Б. Шевчика. Тут передбачено розробку власне методологічного забезпечення досліджень проблем, породжених глобалізацією та пов'язаними з цим концептуальними засадами визначення історичних вимірів глобалізації; пояснення сутності й змістового наповнення цього поняття (У. Бек); критичний аналіз «мейнстріму» економічної теорії як інструменту дослідження глобальних проблем і альтернативних варіантів її розвитку (А. Гальчинський, Г. Задорожний, Е. Райнерт). Другий підхід, реалізований власне в межах мультидисципліни, включає дослідження у сфері глобалістики, зміст яких означає поєднання в рамках одного дослідницького проекту соціо-природних, економіко-технологічних, політологічних, культурологічних аспектів гло-

бальних процесів. Серед цієї групи особливого значення набуває розгляд питань геополітики. При цьому вивчення політичних аспектів глобалізації поєднується з економічними, географічними, тоді формуються такі наукові дисципліни як геополітика, гео-економіка. Відповідність такій концепції знаходимо в роботах М. Геффернена, К. Жана, П. Савона, Р. Каплана, К. Хаусхофера.

Третій підхід включає бі- та полідисциплінарні дослідження, зокрема це стосується соціології глобальних ринків, які передбачають у межах єдиного об'єкта (власне, глобалізація) поєднано одразу кілька складових, що належать до різних наукових дисциплін, наприклад у роботах Г. Джерефі, Н. Флігштейна. Також цей підхід реалізовано авторами світ-системного аналізу історії формування глобальної світ-економіки капіталізму (Дж. Аррігі, Ім. Валлерстайном); дослідниками становлення економічних світ-систем (Ф. Броделем), розвитку глобальної мережевої інформаційної економіки (М. Кастельсом), зростання ролі та значення

творчості як чинника прискорення процесів глобалізації (Р. Флорідом, Дж. Хокінсом).

Четвертий підхід відображає виконання міждисциплінарних проектів у сфері глобалістики. Особливий інтерес серед них викликає ціла низка досліджень цінностей національних культур господарювання (наприклад, роботи Р. Інглхарта про глобалізацію та динаміку цінностей; Ф. Тромпенаарса, Г. Хофстеда, Ш. Шварца на тему цінностей та особливостей корпоративної культури).

Висновки. Сучасна глобалістика не має і, очевидно, не матиме в близькому майбутньому якоїсь єдиної наукової парадигми. І наявність різних її концепцій свідчить про те, що, з одного боку, формуються загальні засади теорії цієї науки, визначено її основні напрями, зокрема економічний, політичний, соціальний, екологічний (оскільки планетарні процеси охоплюють своєю гравітацією всі сфери суспільного життя, хоча їхня основа має економічну природу), а з іншого, – на сьогодні ще не досягнуто єдиного розуміння процесів глобалізації, повного усвідомлення його позитивних і негативних рис.

При цьому дослідження вчених розвинутих країн на сучасному етапі зорієнтовані переважно на обґрунтування явищ інтеграції (глобалізації) західної ринкової економічної моделі та безальтернативно позитивного впливу «вестернізації» на загальноцивілізаційні процеси. Оскільки глобалізація – це, насамперед, економічний синтез цивілізацій як наслідок інтеграції національних і регіональних ринків у цілісний простір планетарного обміну, де існування локальної ізольованої спільноти неможливе навіть теоретично. Не можна не згодитись з тим, що ліберальний підхід західної демократії до процесів глобалізації людського співтовариства є найбільш досконалим як з теоретичного, так і з практичного погляду. Це не суперечить самій сутності явища глобалізації як сукупності всіх процесів, завдяки яким відбувається інкорпорація населення планети в єдине співтовариство.

Таким чином, пропозиції західних діячів науки щодо глобальної модернізації людського співтовариства можна звести до трьох узагальнених характеристик: 1) ринкове господарювання; 2) раціональне знання

в повному обсязі його ідей, дисциплін, інститутів і технологічного оснащення в їхній історичній трансформації; 3) принцип права на захист гідності людини. Одночасно варто зазначити, що тут ідеться про очевидний одновекторний прагматизм, породжений тривалим лідерством у світовій економіці країн Заходу, хоча останніми роками і в цих країнах піднялась хвиля безпрецедентного громадського опору сучасному економічному глобалізму, що набуло відображення в багатьох антиглобалістських публікаціях [11, с.47].

Література

1. Пилипенко Г.М., Гузенко І.Ю. Проблеми наднаціонального регулювання глобальної економіки. *Економічний простір*. № 128. 2017. С. 16-24
2. Пилипенко А.Н., Пилипенко Ю.И. Роль гражданского общества в институциональной трансформации экономики Украины. *Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: економічна*. 2014. №2. С. 56-77
3. Філіпенко А. Методологічний дискурс міжнародної економічної політики. *Міжнародна економічна політика*. 2013. № 1. С. 5-20.
4. Рокоча В., Одягайло Б., Терехов В. Глобальна економіка: парадигми та парадокси розвитку: монографія за заг. ред. В. В. Рокочої. К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 314 с.
5. Кальченко Т.В. Глобальна економіка: методологія системних досліджень: Монографія К.: КНЕУ, 2006. 248 с.
6. Шевчик Б. Сучасні економічні теорії глобальних систем. Львів: Новий світ-2000, 2011. 352 с.
7. Кучерук Д.Г. Рушійні сили глобального економічного розвитку: теоретико-методологічні основи дослідження. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2009. № 4. С. 58-61.
8. Руденко-Сударєва Л., Мозговий О., Гуртов Д. Процеси глобалізації та транснаціоналізації: теоретико-методологічний підхід до комплексної оцінки. *Журнал європейської економіки*. 2010. Т. 9. № 3. С. 279-306.
9. Пилипенко Г.М. Інституціональні чинники співвідношення державної і ринкової координації економічної діяльності: монографія. Д.: Національний гірничий університет, 2012. 293 с.
10. Гузенко І.Ю. Ціннісно-культурні аспекти економічної глобалізації. *Економічний вісник НГУ*. 2019. №1. С. 25-36. <https://doi.org/10.33271/ev/65.025>,
11. Гузенко І.Ю. Глобальна економіка: навч. пос. Д.: НТУ ДП. 2024. 234 с.

References

1. Pylypenko, H.M., & Huzenko, I.Yu. (2017). Problemy nadnatsionalnoho rehuliuвання hlobalnoi ekonomiky. *Ekonomichnyi prostir*, (128), 16-24.
2. Pylypenko, A.N., & Pylypenko, Yu.I.

92014). Rol hrazhdanskoho obshchestva v instytutsionalnoi transformatsiyi ekonomiky Ukrainy. Naukovi pratsi Donetskoho natsionalnogo tekhnichnogo universytetu. Serii: ekonomichna, (2), 56-77.

3. Filipenko, A. (2013). Metodolohichni dyskurs mizhnarodnoi ekonomichnoi polityky. Mizhnarodna ekonomichna polityka, (1), 5-20.

4. Rokocha, V., Odiahailo, B., (2017). Terekhov, V. Hlobalna ekonomika: paradyhmy ta paradoksy rozvytku. V.V. Rokocha. (Ed.). Kyiv: Universytet ekonomiky ta prava «KROK».

5. Kalchenko, T.V. (2006). Hlobalna ekonomika: metodolohiia systemnykh doslidzhen. Kyiv: KNEU.

6. Shevchuk, B. (2011). Suchasni ekonomichni teorii hlobalnykh system. Lviv: Novyi svit-2000.

7. Kucheruk, D.H. (2009). Rushiini syly hlobalnogo ekonomichnogo rozvytku: teoretyko-

metodolohichni osnovy doslidzhennia. Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukrain, (4), 58-61.

8. Rudenko-Sudarieva, L., Mozghovyi, O., & Hurtoy, D. (2010). Protsesy hlobalizatsii ta transnatsionalizatsii: teoretyko-metodolohichni pidkhd do kompleksnoi otsinky. Zhurnal yevropeiskoi ekonomiky, T.9, (3), 279-306.

9. Pylypenko, H.M. (2012). Instytutsionalni chynnyky spivvidnoshennia derzhavnoi i rynkovo koordynatsii ekonomichnoi diialnosti. Dnipropetrovsk: Natsionalnyi hirnychiy universytet.

10. Huzenko, I.Yu. (2019). Tsinnisno-kulturni aspekty ekonomichnoi hlobalizatsii. Ekonomichni visnyk NHU, (1), 25-36. <https://doi.org/10.33271/ev/65.025>

11. Huzenko, I.Yu. Hlobalna ekonomika. Dnipro: NTU DP.. 2024. 234 s.

METHODOLOGICAL DISCOURSE OF THE GLOBAL ECONOMY

H. M. Pylypenko, D.E., Professor, I. Yu. Huzenko, Ph. D (Econ.), Associate Professor, Dnipro University of Technology

Methods. The research is based on the use of interdisciplinary methodology to analyze the phenomenon of modern globalization. The systemic approach is used to present the global economy as a complex, open system within which the economic, political, legal, and sociocultural components of human civilization interact with each other. On the basis of analysis and synthesis, the multi-aspect and multi-faceted nature of the concept of the global economy is determined, and through the use of the method of classifications, the theoretical and methodological approaches of interdisciplinary studies of global problems are distinguished.

Results. The article examines the current trends in the development of the world economy. The interconnectedness and interdependence of the countries of the world, their economies have been demonstrated. It is shown that economic processes within the global economy are closely related to transformations not only in the economic, but also in the political, legal, social and socio-cultural spheres of the functioning of human civilization. The multi-aspect nature of the phenomenon of globalization, which gives rise to the ambiguity of its interpretation by different authors, has been established.

Novelty. The use of an interdisciplinary approach to the study of globalization processes is proposed. The theoretical and methodological approaches of interdisciplinary studies of global problems are singled out.

Practical value. Establishing the multifaceted nature of the phenomenon of the global economy and determining the features of an interdisciplinary methodology for its research will allow to obtain more advanced information about the patterns of functioning and modern trends in the development of the world economy.

Keywords: Globalization, global economy, economic globalization, interdisciplinary methodology, directions of interdisciplinary methodology.

Надійшла до редакції 29.05.24 р.